

ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΝ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

Τμήμα Φυτοπαθολογίας

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1969

τῶν Ἐργαστηρίων

Μυκητολογίας, Βακτηριολογίας, Συστηματικῆς Μυκητολο-
γίας, καὶ Μῆ Παρασιτιῶν Ἀσθενειῶν.

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1969

ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1969
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ
ΜΠΕΝΑΚΕΙΟΥ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ

Πρό τῆς ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων τῶν Ἐργαστηρίων τοῦ Τμήματος Φυτοπαθολογίας, θεωρεῖται σκόπιμον ὅπως ἀναφερθοῦν γενικαί τινες παρατηρήσεις ἀφορῶσαι εἰς τὰς συνθήκας ἐργασίας εἰς τὸ Τμήμα κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος 1969, καθ' ὅσον οὕτω θὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῆ καλλίτερον ἡ γενομένη προσπάθεια καὶ ἡ συμβολή τῶν ἐργαστηρίων τούτου εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ Ἰνστιτούτου.

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος 1969 ἡ ἐργασία εἰς τὸ Τμήμα Φυτοπαθολογίας διεξήχθη ὑπὸ ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς συνθήκας λόγῳ τῆς σοβαρᾶς μειώσεως τοῦ προσωπικοῦ τούτου καὶ τῆς παρατηρηθείσης ἀποστολῆς ἀσυνήθως μεγάλου ἀριθμοῦ δειγμάτων. Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι ἡ μείωσις τοῦ προσωπικοῦ ἀφορᾷ κυρίως τὸ Ἐργαστήριον Μυκητολογίας, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζει κατ' ἔτος τὸν κύριον ὄγκον τῆς τρεχούσης διαγνωστικῆς ἐργασίας διὰ τὰς παρασιτικὰς ἀσθενείας. Διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ ἐκ τῶν δειγμάτων αὐξανομένη ἀπασχόλησις τοῦ Τμήματος, ἀναφέρεται ὅτι διὰ τὰ ἔτη 1966, 1967, 1968, καὶ 1969 ἀναλογοῦν κατὰ μέσον ὄρον 23, 27, 45 καὶ 98 ἔγγραφοι ἀπαντήσεις ἀντιστοίχως κατὰ εἰδικὸν ἐπιστήμονα. Εἰς ταύτας δέον νὰ προστεθοῦν ἐπίσης τουλάχιστον οἱ αὐτοὶ ἀριθμοὶ προφορικῶν ἀπαντήσεων. Ἡ ἐξέτασις τῶν δειγμάτων ἀποτελεῖ ἐργασίαν καταναλίσκουσα πολὺν χρόνον ^{διὰ} μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν ἢ χημ. ἀνάλυσιν ἰστῶν καὶ ἀκολούθως παροχὴν ἐγγράφων ὁδηγιῶν πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους παραγωγούς. Μόνον χάρις εἰς τὴν ἐπιδειχθεῖσαν κατανόησιν συνεργασίαν καὶ ἀφοσίωσιν ὅλων τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸ Τμήμα, κατέστη δυνατόν νὰ ἀνταποκριθῆ τοῦτο εἰς τὴν ἠύξημένην ζήτησιν ὑπηρεσιῶν τῆς ἀρμοδιότητός του, τόσον ἐκ μέρους τοῦ Ἐπιμεληρίου Γεωργίας ὅσον καὶ ἐκ μέρους ἰδιωτῶν. Ἰδιαιτέρως θὰ πρέπει νὰ μνημονευθῆ ἐνταῦθα ἡ καταβληθεῖσα προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς Ἐπιμελητρίας τοῦ Ἐργαστηρίου Μυκητολογίας κας Κουγέα ἣτις κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἀντιμετώπισεν ἀποτελεσματικῶς πολλαπλάσιαν διαγνωστικὴν ἐργασίαν ἐκείνης ἣτις εἰς προηγούμενα ἔτη ἀντιμετωπιζετο ὑπὸ 3-5 Ἐπιστημόνων.

Ἀναμφιβόλως ἡ ἐκ τῶν δειγμάτων ἀπασχόλησις τῶν ἐπιστημόνων, κυρίως τῶν Ἐργαστηρίων Μυκητολογίας καὶ Μή Παρασιτικῶν Ἀσθενειῶν, παρεμποδίζει σημαντικῶς τὴν προώθησιν τῶν Ἐρευνητικῶν Ἐργασιῶν τούτων καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς τοιαύτης καταστάσεως καταβάλλεται προσπάθεια πολυγραφῆσεως τῶν ὁδηγιῶν ὅλων τῶν συνήθων περιπτώσεων ἀσθενειῶν διὰ νὰ ἀποφεύγηται ἡ ^{τουλάχιστον} σύνταξις καὶ δακτυλογράφησις πολλὰκις κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τῶν ἰδίων ἀπαντήσεων.

Γενικῶς παρὰ τὰς ὑπαρχούσας δυσχερείας, τὰ προγράμματα ἐρεῦνης τῶν Ἐργαστηρίων προωθήθησαν ἱκανοποιητικῶς, ἰδιαίτερος δέ θὰ πρέπει νὰ μνημονευθῇ ἐνταῦθα, ἡ ὁλοκλήρωσις τῆς μελέτης ἐπὶ τῆς αἰτιολογίας τοῦ Τσιλίκ Μαράζι καὶ τοῦ βακτηριακοῦ ἔλκους τῆς ἀμυγδαλῆς, αἱ γενόμεναι συστηματικαὶ μελέται ἐπὶ διαφόρων ἀθροισμάτων μυκήτων τῆς Ἑλλάδος καὶ τέλος αἱ συντελεσθεῖσαι Ἐρευναὶ ἐπὶ τῶν παραγόντων βλαστήσεως ὠσπορίων PHYTOPHTHORA, ἐπὶ τῆς Ἐπιδημιολογίας καὶ καταπολεμήσεως τοῦ κυκλοκονίου τῆς ἐλαίας καὶ ἐπὶ τῆς αἰτιολογίας καὶ θεραπείας τῆς πικρᾶς κηλιδώσεως τῶν μήλων.

Ἰδιαίτερας σημασίας τυγχάνει ἡ πραγματοποιηθεῖσα μετάβασις τῆς Δρ Παντίδου εἰς τὸν Βοτανικὸν Κήπον τοῦ Ἐδιμβούργου. Ἡ τοιαύτη συνεργασία μετὰ τῶν ξένων Ἐπιστημόνων ὄχι μόνον προήγαγεν τὰς ἐκτελουμένας ὑπὸ τοῦ Ἐργαστηρίου Συστηματικῆς μελέτας, ἀλλὰ ἔδωκεν τὴν εὐκαιρίαν εὐρυτέρας δημοσιότητος τοῦ Μπενανεῖου Φυτοπαθολογικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ ἀναπτύξεως ἐπικοινωνίας μεθ' ἑνὸς ὑψηλοῦ ἐπιπέδου Ἰδρύματος τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Ἐπίσης θὰ πρέπει νὰ προστεθῇ ἐνταῦθα, ὡς ἀξιόλογος διὰ τὸ Ἰδρυμα ἐπίτευξις, ἡ χορήγησις ὑποτροφίας εἰς τὴν Δρα Χιτζανίδου ὑπὸ τοῦ Συνδέσμου Ἐπιστημόνων γυναικῶν καὶ ἡ ἐπὶ ἕν ἔτος ἐργασία ταύτης εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τέξας. Τοιούτου εἴδους ἐκδηλώσεις πλὴν τῆς ὠφελείας τὴν ὁποίαν ἀποφέρουν εἰς τοὺς ἰδίους Ἐπιστήμονας τοῦ Ἰνστιτούτου, ἀπὸ πλευρᾶς Ἐπιστημονικῆς ἐνημερώσεως ἀποβαίνουν λίαν ἀποτελεσματικαὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἐπαφῶν μετὰ ξένων ἐπιστημονικῶν Ἰδρυμάτων καὶ συντελοῦν εἰς τὴν ἀνύψωσιν καὶ προβολὴν τοῦ κύρους τοῦ Ἰνστιτούτου καὶ τὴν ^{καὶ} προσέλκυσιν ξένων Ἐπιστημόνων μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐν γένει βελτίωσιν τῆς Ἐπιστημονικῆς στάθμης καὶ ἀποδόσεως τούτου.

Ἀποτελεῖ γεγονός ἰδιαιτέρας μνείας ἡ καταβληθεῖσα γενικῶς προσπάθεια ὑφ' ὅλων τῶν Ἐπιστημόνων τοῦ Τμήματος διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῆς βιβλιοθήκης δι' ἀπαραιτήτων δημοσιευμάτων περὶ τῶν ὁποίων ἐκτίθεται ἀναλυτικῶς εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς βιβλιοθηκαρίου τοῦ Ἰνστιτούτου.

Τέλος θὰ ἔδει νὰ ἀναφερθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἐκτός τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει διαλαμβανόμενων δραστηριοτήτων τῶν ἐπιστημόνων τοῦ Τμήματος, ὑπάρχουν εἰσέτι πολλά ἄλλα καθημερινὰ ὑπηρεσιακὰ ἀπασχολήσεις τούτων, ὡς ὑποδοχὴ ἐπισκεπτῶν, παροχὴ ὁδηγιῶν, ἐνημέρωσις ὑπηρεσιακῶν παραγόντων ἐπὶ φυτοπαθολογικῶν θεμάτων κλπ. αἵτινες δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν ἐν λεπτομερείᾳ. Ἐν τούτοις καὶ ὁ τομεύς οὗτος τῆς παροχῆς ὑπηρεσιῶν ἐκ μέρους τοῦ Τμήματος δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμηθῇ, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἀκόμη καὶ διὰ μίαν φαινομενικῶς ἐπιπλῆν γνωμάτευσιν ἢ χορήγησιν ὁδηγιῶν, προστίθεται ἀρτία ἐπιστημονικὴ κατ' ἀρτίσις καὶ ἐνημέρωσις, ἢ ἀπόκτησις τῶν ὁποίων ἀκόμη καὶ ὑπὸ τὰς καλλιτέρας συνθήκας ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέραν προσπάθειαν ἐκ μέρους τοῦ προσωπικοῦ.

Κατωτέρω δίδεται ἡ κατάστασις τοῦ Τμήματος ἀπὸ πλευρᾶς προσωπικοῦ κατὰ τὸ 1969 καὶ ἀκολουθῶς ἐκτίθενται αἱ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1969 ἐκτελεσθεῖσαι ἐργασίαι κατὰ Ἔργαστήριον.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος Φυτοπαθολογίας κατὰ τὸ 1969 ἀπετελεῖτο ἐξ 8 εἰδικῶν ἐπιστημόνων καὶ 3 παρασκευαστῶν κατανεμημένων ὡς ἀκολουθῶς:

<u>Ἔργαστήριον</u>	<u>Ἀριθ. ἀτόμων</u>
ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	3
ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ	2
ΙΟΛΟΓΙΑΣ	0
ΣΥΣΤ. ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	1
ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	2
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΝ	3

Ἐκ τούτων ἡ Δίς Χιτζανίδου, προϊσταμένη τοῦ Ἐργαστηρίου Μυκητολογίας ἀπουσίασεν καθ' ὄλον τό ἔτος εἰς Η.Π.Α. ἔνθα εἰργάσθη εἰς τό Πανεπιστήμιον τοῦ Τέξας ἐπί θεμάτων ἐπιδημιολογίας τῶν ἀσθενειῶν (Διασπορά σπορίων).

Ὁ Διευθυντής τοῦ Τμήματος κ. Β. Κουγέας, κατόπιν τῆς ἐκλογῆς καί διορισμοῦ αὐτοῦ ὡς Καθηγητοῦ εἰς τήν Ἔδραν τῆς Μικροβιολογίας τῆς Α.Γ.Σ.Α. ἀπεχώρησεν τοῦ Τμήματος. Ἐπίσης ὁ κ. Σ. Ἀναλυτής ἀναχωρήσας τόν Μάϊον 1969 εἰς Γερμανίαν δι' εὐρυτέρας σπουδᾶς, ἐτοποθετήθη εἰς τόν Φυτοπαθολογικόν Σταθμόν Βόλου.

1. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

Εἰς τό Ἐργαστήριον τοῦτο ἠργάσθησαν κατά τό 1969 ἡ Ἐπιμελήτρια αὐτοῦ κ. Ἥβη Κουγέα καί ὁ γεωπόνος κ. Β. Τσακανίκας, οἱ ὅποιοι ἀψησολήθησαν μέ τά κατωτέρω ἀναφερόμενα θέματα.

Ἡ προϊσταμένη τοῦ Ἐργαστηρίου Δίς Χιτζανίδου ἀπουσίαζεν εἰς Η.Π.Α. καθῶς ἐπίσης ὁ Βοηθός κ. Σ. Ἀναλυτής εἰς Γερμανίαν.

Α. Ἐρευνητικά Ἔργασια

α) Βλάστησις σπορίων εἰδῶν τοῦ γένους PHYTOPHTHORA (Κα Ἥβη Κουγέα)

Ἐσυνεχίσθη ἡ προσπάθεια διακοπῆς τοῦ ληθάργου τῶν ὠοσπορίων τῆς ἐπιδράσει ἐνζύμων IN VITRO. Ἐκ πειραμάτων τοῦ παρελθόντος ἔτους παρατηρήθη ὅτι τά ὠοσπέρια ἦτο δυνατόν νά διακριθοῦν βασικῶς δύο κατηγορίαι: α. ὠοσπέρια καθιστάμενα ἱκανά πρὸς βλάστησιν τῆς ἐπιδράσει κυτταρινάσης. Ταῦτα ἐβλάστανον, ἐπίσης εἰς ὑψηλόν ποσοστόν, μετὰ τήν διέλευσίν των μέσω τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος ζῶντων κοχλιῶν (πηγή κυτταρινάσης καί ἐτέρων ἐνζύμων).

Ἡ δυνατότης βλαστήσεως τῶν ὠοσπορίων ἐκτός τοῦ καθαροῦ θεωρητικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τήν φυσιολογίαν τῆς βλαστήσεως καί ἐνδεχομένως διὰ τήν μελέτην τῆς συστάσεως τῶν τοιχωμάτων τῶν ὠοσπορίων παρουσιάζει ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τήν γενετικὴν μελέτην τοῦ

γένους PHYTOPHTHORA. Ἡ χρῆσις κυτταρινάσης διά τήν ἐξαπολούθησιν ὡς προετίθετο σειρᾶς πειραμάτων ἀφορώντων τήν γενετικήν τῶν μυκήτων τούτων δέν εἶναι ἐφικτή ἀφ' ἑνός μὲν λόγῳ τοῦ ὅτι αἱ κυκλοφοροῦσαι εἰς τό ἐμπόριον κυτταρινάσαι εἶναι διαφόρου προελεύσεως, ἀφετέρο δέ λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ κόστους αὐτῶν. (Τά χρησιμοποιηθέντα μέχρι τοῦδε ἔνζυμα εἶχον ἀποσταλεῖ δωρεάν ὑπό τῶν U.S. ARMY NATICK LABORATORIES). Διά τούς ἀνωτέρω λόγους ἐδοκιμάσθησαν ἀραιώσεις σκευάσματος πυκνοῦ γαστρικοῦ ὑγροῦ κοχλιῶν . Δυστυχῶς τά ἀποτελέσματα ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ σκευάσματος τούτου δέν ἦσαν ἱκανοποιητικά.

β) ὠσπρία μὴ βλαστάνοντα τῇ ἐπιδράσει κυτταρινάσης

Ἐσυνεχίσθη ἡ προσπάθεια διακοπῆς τοῦ ληθάργου μέ τήν συνδυασμένην ἐπίδρασιν λιπάσης-κυτταρινάσης. Τά ἀποτελέσματα παρέμεινον ἀρνητικά.

β) Κορυφοξήρα ἐσπεριδοειδῶν (κ. Σ. Ἀναλυτής)

Λόγῳ ἀποχωρήσεως τοῦ κ. Σ. Ἀναλυτῆ διεκδόθη ἡ ἀρξαμένη μελέτη τοῦ θέματος τούτου.

γ) Συστηματική μελέτη τῶν παθογόνων φυκομυκήτων (κα Η. Κουγέα)

Ἐμελετήθησαν ἰδιαίτερος φυκομύκητες τοῦ γένους PHYTOPHTHORA ἀπομονωθέντες ἐκ πυρηνοκάρπων. Λόγῳ τοῦ ἰδιαίτερος ὑγροῦ χειμῶνος παρατηρήθησαν περιπτώσεις ἀποπληξίας ὀφειλομένης εἰς PHYTOPHTHORA εἰς μέγαλον ἀριθμόν πυρηνοκάρπων ἐκ διαφόρων περιοχῶν τῆς χώρας. Ἡ ἀποπληξία αὕτη ἐν ἀντιθέσει πρὸς τήν συνήθως σημειουμένην εἰς τά καρποφόρα κατά θέρος, ἤρχισεν ἐμφανιζομένη ἐνωρίς τήν ἀνοιξιν. Ὁφείλετο δέ εἰς εἶδη PHYTOPHTHORA μέ χαμηλόν σχετικῶς μέγιστον θερμοκρασίας ἀύξεσεως, συγκεκριμένως δέ εἰς τόν P. SYRINGAE καί P. MEGASPERMA. Αἱ γενόμεναι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πρόκειται νά ὑποβληθοῦν πρὸς δημοσίευσιν.

δ) Ἀντοχή διαφόρων ὑποκειμένων πιστακίας εἰς προσβολὰς PHYTOPHTHORA (κα Ἡβη Κουγέα)

Ἐγένοντο τεχνηταί μολύνσεις ἐπὶ δενδρυλλίων PISTACIA VERA καί

PISTACIA TEREBINTHUS. 'Η έργασία αύτη εύρίσκεται έν έξελίξει.

'Ενδιαφέρουσα ήτο ή περίπτωσης άποπληξίας δένδρων πιστακίας εις 'Ιεράπετρα Κρήτης. 'Εκ τών μέχρι τουδε γενομένων έν 'Ελλάδι παρατηρήσεων και πειραμάτων τό ύποκείμενον PISTACIA TEREBINTHUS ένεφανίζετο ως άνοσον εις προσβολάς PHYTOPHTHORA. Είς τήν προκειμένην περίπτωσην άντιθέτως, είχεν προιβληθή κυρίως τό ύποκείμενον. 'Εκ τής περιπτώσεως ταύτης άπεμονώθη είδος PHYTOPHTHORA μή προσδιορισθέν είσέτι, αλλά διάφορον τών γνωστών ως προσβαλλόντων τήν πιστακίαν είδών (P. PARASITICA, P. CITROPHTHORA, P. CITRICOLA).

ε) Καταπολέμησις μυκητοκονίου τής έλαίας (κ.Β. Τσακανίκας)

Κατά τό έτος 1969 έσυνεχίσθησαν αι πειραματικά έργασίαι άτινες ήρχισαν από του τέλους του 1967 εις τήν περιοχήν 'Αγρινίου μέ άντικείμενον τήν μελέτην τής βιολογίας του μύκητος CYCLOCONIUM OLEAGINUM και τήν αξιολόγησιν ώρισμένων μυκητοκτόνων όσον άφορά τήν δράσιν τούτων και τήν έποχήν έφαρμογής των προς τον σκοπον τής αποτελεσματικώτερας καταπολεμήσεως τής σοβαράς ταύτης άσθενείας τής έλαίας. Ούτω κατά τό λήγον έτος έσυνεχίσθησαν αι παρατηρήσεις επί τής αποτελεσματικότητας φεκασμών διά βορδιγαλείου πολτου έφαρμοσθέντων εις διαφόρους έποχάς. Αι παρατηρήσεις αύται συνίσταντο εις τήν δειγματοληψίαν και έξέτασιν εις τό έργαστήριο φύλλων εκ τών 100 έλαιόδένδρων του πειράματος. Κατά τήν διάρκειαν του έτους έγέγοντο 14 δειγματοληψίαι φύλλων και έξητάσθησαν έν συνόλω 80.000 φύλλα. Τά φύλλα ταύτα έξετάζονται από πλευράς παρουσίας και έντάσεως προσβολής. Τά έπιτευχθέντα άποτελέσματα δεικνύουν ότι όταν έφαρμόζωνται διά πρώτην φοράν φεκασμοί εις έντόνως προσβεβλημένον έλαιώνα ή έξυγίανσις τούτου έπιτυγχάνεται διά έκτελέσεως δύο φεκασμών, ενός κατά τάς αρχάς τής άνοίξεως και έτέρου κατά τάς αρχάς φθινοπώρου.

'Επίσης τήν άνοιξιν του 1969 έγνατεστάθη νέος πειραματικός έλαιών εις τήν περιοχήν 'Αγρινίου συγκριτικής μελέτης τής αποτελεσματικότητας διαφόρων μυκητοκτόνων (Βορδ. πολτου, θειασβεστίου κλπ.). Ούτος περιλαμβάνει 72 έλαιόδενδρα εις τά όποια έφαρμόζονται αι εις τό πρόγραμμα διά τό 1970 άναφερθεΐσαι 6 έπεμβάσεις διά βορδιγαλείου πολτου και θειασβεστίου.

Παρατηρήσεις επί του χρόνου παραγωγής και διασποράς των σπορίων του μύκητος έδειξαν ότι αυτή λαμβάνει χώρα κυρίως κατά το φθινόπωρο και άνοιξη. Κατά την διάρκεια του χειμῶνος υπάρχουν πολύ λίγα σπόρια του μύκητος.

B. Διάγνωση ασθενειῶν

Τά έξετασθέντα δείγματα έν συνεργασία μετά του βοηθοῦ του Έργου στηρίου Μυκητολογίας κ. Β. Τσακανίκα, ὡς έξάγεται έκ του βιβλίου τηρήσεως γραπτῶν άπαντήσεων άνέρχεται είς 327 (μή λαμβανομένων υπ' ὄψιν τῶν πολλαπλῶν προφορικῶν ὁδηγιῶν είς έξετασθέντα δείγματα, άτινα λόγω φόρτου έργασίας δέν κατέστη δυνατόν νά συγκεντρωθοῦν.

Ἡ διανομή τῶν έξετασθέντων δειγμάτων κατά καλλιέργειαν δίδεται είς τόν κατωτέρω πίνακα:

ΠΙΝΑΞ ΕΞΕΤΑΣΘΕΝΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1969

<u>Καλλιέργεια</u>	<u>Ἄριθμός δειγμάτων</u>	<u>Καλλιέργεια</u>	<u>Ἄριθ. δειγμάτων</u>
Πυρηνόκαρπα	49	Κηπευτικά	102
Μηλοειδή	11	Καλωπιστικά	33
Ἐλαία	16	Γεώμηλα	9
Πιστακία	13	Βάμβαξ Βιομ. φυτά	19
Ἐσπεριδοειδή	10	Ψυχανθή	14
Λοιπά δένδρα	10	Σιτηρά	2
Ἄμπελος	23	Καπνός κ.ά	<u>16</u>
		Σύνολον	327

Γ. ΠΕΡΙΟΔΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΗΦΕΙΣ

1. Περιοδεΐται

Περιοχή	Διάρκεια εἰς ἡμέρας	Σκοπός μεταβάσεως	Μεταβάν προσωπικόν	Διαταγή
Βέλου & Καμάρι Κορινθίας	1	Ἐξέτασις δενδρο- κομείων	Η. Κουγέα	1105/23. 5.69
Ἰεράπετρα Κρήτ.	2	Ἐξέτασις δένδρων πιστακίας & θερμο- κηπίων περιοχῆς	"	3774/20.11.69
Ἄγρινιου	4	Πείραμα Κυκλοκονίου	Β. Τσακανίκας	36 / 9. 1.69
"	5	"	"	227 /27. 1.69
"	8	"	"	473/ 18. 2.69
"	5	"	"	839/ 22. 3.69
"	5	"	"	1172/
"	6	"	"	1469/24. 5.69
"	4	"	"	1905/21. 6.69
"	4	"	"	2200/14. 7.69
"	4	"	"	2569/ 8. 8.69
"	5	"	"	2767/26. 8.69
"	4	"	"	2997/13. 9.69
"	7	"	"	3250/ 4.10.69
"	4	"	"	3584/ 4.11.69

2. Ἐπισκέψεις

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω μετακινήσεων ἐγένοντο αἱ κάτωθι ἐπισκέψεις πρὸς ἐπιτοπίαν ἐξέτασιν περιπτώσεων ἀσθενῶν φυτῶν.

Θέσις	Παραγωγός	Σκοπός επίσκεψης	Μεταβάν προσωπικόν	Ήμερομηνία
Βριλήσια 'Ατ.	Β.Ντόκος	Πυρηνόκαρπα	"Ηβη Κουγέα	25. 4.68
Ν. 'Ερυθραία "	"	Πιστακίαι	" "	'Απρίλιος
Κάλαμος 'Ατ.	Σαρίδης	Πυρηνόκαρπα	" "	2. 5.68
Μαρκόπουλον"	(περιοχή)	"	" "	8. 5.68
Μπογιάτι "	Διανελλάκης	"	" "	19. 5.68
Οίνδη Μεγαρίδας	Πέππας	"	" "	5. 6.68
Σταμάτα 'Αττικής	Α.Δρούλιας	Πιστακία	Κουγέα+Καραδήμας	11.7.68
'Αθήναι	Παπαλέκας	'Εσπεριδοειδή	" +Χολέβας	14.7.68
'Ερυθραία "	Γ.Γεωργίου	Πιστακία	"	15.9.68
Χαλιούτσι "	"	Πυρηνόκαρπα	"	Σεπτέμβριος
Γέρακας "	"	"	"	"
Κηφισιά "	Διονυσιάτου	Καλλωπιστικά	"	2. 9.68
Κάτω "	"	Λάσκαρης	"	+Χολέβας Σεπτέμβριος
Σταμάτα "	Γιαρέλη	Πυρηνόκαρπα	" + "	"
'Ερυθραία "	Λῶλος Γ.	Ζημία Πεύκου	Τσακανίνας	19.5.68
Κηφισιά "	Πεσμαζόγλου Γ.	"	"	+Χολέβας 22.5.68
'Ερυθραία "	Λῶλος Γ.	"	"	" 5.68
'Αχαρναί "	Λέκκας	"	"	7.8.68
Μεταμόρφωσις"	Κάφαλος Ι.	"	"	7.8.68
Κηφισιά "	Εύμορφόπουλος Ι.	"	"	26.8.68
'Ενάλη "	Πρωτοπαπᾶ	"	Τσακανίνας Χατζηνικολῆς	1.10.68

Δ. Δημοσιεύσεις

Κουγέα "Ηβη καί Χιτζανίδου "Αννα . Παρατηρήσεις επί ἑλληνικῶν εἰδῶν PHYTOPHTHORA . Χρονικά Μ.Φ.Ι. 8:183-201,1968

Κουγέα "Ηβη . Παρατηρήσεις επί ἀνωμάλου βλαστήσεως τῶν ἐγγενῶν σπορίων μυκήτων τοῦ γένους PHYTOPHTHORA . Χρονικά Μ.Φ.Ι. 8:204-207,1968

Ἐπίσης ἔχει ἐγκριθῆ πρὸς δημοσίευσιν καὶ 2ον ἄρθρον ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς δίδος Α. Χιτζανίδου, ἀφορῶν Ἑλληνικά εἶδη PHYTOPHTHORA. Τὸ ἄρθρον τοῦτο μετὰ τὴν ἐγκρισιν αὐτοῦ ἀπεσύρθη τῇ αἰτήσει τῶν συγγραφέων πρὸς συμπλήρωσιν.

Ε. Συνέδρια

Ὁ κ. Τσακανίκας παρηκολούθησεν καὶ παρουσίασεν ἀνακοίνωσιν ἐπὶ τοῦ Κυκλοκονίου τῆς ἐλαίας εἰς τὸ συνελθόν εἰς Ἀθήνας ἀπὸ 8-12 Μαΐου 1969 Συνέδριον ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀσθενειῶν τῆς ἐλαίας.

ΣΤ. Ἐξάσκησις Φοιτητῶν

Κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον ἀπασχολήθησαν εἰς τὸ Ἔργαστήριον 4 φοιτηταί τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ζ. Ἐπισκέψεις Σχολείων

Εἰς τὸ Ἔργαστήριον ἐγένοντο ἐπισκέψεις διαφόρων σχολείων τῆς Πρωτεύουσας εἰς τὰ ὅποια ἐγένοντο ἐπιδείξεις καὶ σχετικαὶ ὁμιλίαι.

Η. Συσκέψεις

Ἡ κα Κουγέα καὶ ὁ κ. Τσακανίκας μετέσχον εἰς τὴν Σύσκεψιν τῆς 1ης καὶ 10ης Ἐπιθεωρήσεως Γεωργίας διὰ τὸν καταρτισμὸν προγραμμάτων καταπολεμήσεως ἀσθενειῶν συνελθοῦσαν εἰς Μπενάκειον Φυτοπαθολογικὸν Ἰνστιτούτον ἀπὸ 17-18 Μαρτίου 1969.

2. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ

Είς τό 'Εργαστήριον τούτο ήργάσθησαν κατά τό 1969 ό κ. Χρ. Παναγόπουλος, Προϊστάμενος του 'Εργαστηρίου μετά του κ. Ψαλλίδα, βοηθοϋ και έξετέλεσαν τάς κάτωθι έργασίας:

A. 'Ερευνητικά έργασία

1. Βακτηρίωσις "Τσιλίη μαράζι" τής άμπέλου

Τά πορίσματα τής διεξαχθείσης έρεύνης επί τής συμπτωματολογίας και αίτιολογίας τής άσθeneίας έκτιθέμενα είς έκτενή έργασίαν ύποβληθεΐσαν πρός δημοσίευσιν είς τά "Χρονικά", είναι έν συντομία τά έξής: Διεπιστώθη ότι ή άσθeneia είναι βακτηριολογικής φύσεως όφειλομένη είς νέον είδός βακτηρίου τό όποϊον περιγράφεται λεπτομερώς και όνομάζεται XANTHOMONAS AMPELINA. Τό παθογόνο βακτήριον έγκαθιστάμενον είς τά άγγεία του ξύλου προκαλεΐ χρονίαν άδροβακτηρίωσιν. Τά πλέον συνήθη έν τών σαπροφύτων βακτηρίων τά όποια άνευρίσκονται είς τούς προσβεβλημένους ύπό τής άσθeneίας ιστούς τής άμπέλου, άνήκουν άφ'ένός μόν είς τό γένος PSEUDOMONAS, άφ'έτερου δέ είς τό ERWINIA HERBICOLA. Έκ τής παρεχομένης περιγραφής τών συμπτωμάτων τής νόσου καθίσταται δυνατός ό άσφαλής διαφορισμός ταύτης έξ έτέρων άσθeneiών τής άμπέλου και διαφαίνεται ότι αύτη είναι λίαν παρομοία πρός τάς περιγραφείσας είς έτέρας χώρας άσθeneίας ύπό τά όνόματα MAL NERO, GOMMOSE BACILLAIRE, VLAMSIEKTE, κλπ. Αί άσθeneiai αύται άποδίδονται νϋν είς τό ERWINIA VITIVORA, τό όποϊον έν τούτοις θεωρεΐται ώς σαπρόφυτον και συνώνυμον του ER. HERBICOLA. Θεωρεΐται ούτω λίαν πιθανόν ότι τό πραγματικόν αίτιον και τών άσθeneiών τούτων είναι τό X. AMPELINA.

'Επί του θέματος του ρόλου του έδάφους και τών μοσχευμάτων είς τήν μετάδοσιν τής άσθeneίας έγένοντο παρατηρήσεις επί τών δύο πειραματικών έγκατασταθέντων έντός γλαστρών είς τό 'Ινστιτούτον. 'Η έγκατάστασις πειραματικών άμπελώνων είς Κρήτην διά τήν μελέτην του ίδιου θέματος και διά τήν έκτέλεσιν δοκιμών καταπολεμήσεως δέν κατέστη δυνατή.

2. Βακτηριακόν έλκος άμυγδαλής

Διά τόν προσδιορισμόν του παθογόνου αίτιου τής άσθενείας διεξήχθη μελέτη επί των καλλιεργητικών, φυσιολογικών και βιοχημικών χαρακτήρων δέκα έξ άπομονώσεων του βακτηρίου. Έξετάσθησαν μέχρι τουδε πλεϊστοι χαρακτήρες (ύπέρ των όγδοήκοντα) και ή έρευνα εύρίσκεται υπό περάτωσιν. Έκ των δεδομένων τής έρεύνης ταύτης προκύπτει ότι ύφίστανται ούσιώδεις διαφοράι μεταξύ του υπό μελέτην παθογόνου και των μέχρι τουδε περιγραφέντων βακτηρίων του γένους PSEUDOMONAS και φαίνεται λίαν πιθανόν ότι τοϋτο άποτελεϊ νέον είδος.

Διά τήν μελέτην έξακριβώσεως του χρόνου μεγίστης εύπαθείας των ιστών άμυγδαλής εις τάς μολύνσεις έγκατεστάθη εις τόν άγρόν του 'Ινστιτούτου πειραματικής δενδρυλλίων τής ποικιλίας Ρέτσου. Αί γενόμεναι τεχνηταί μολύνσεις εις μηνιαία διαστήματα απέβησαν έπιτυχεϊς καθ' ύλην τήν διάρκειαν του έτους.

Είς έτερον πειραματικόν έγκατεσταθέντα επίσης εις τόν άγρόν του 'Ιδρύματος ήρχισαν έξεταζομένη ή εύπάθεια εις τήν άσθένειαν των ποικιλιών Ρέτσου, Τροϊτο, Τέξας και Παπαδοπούλου.

Κατόπιν έπισταμένης έξεπάσεως του έντόνως προσβεβλημένου πληθυσμού των δένδρων άμυγδαλής τής περιοχής Μιραμιέλου Κρήτης έπυσημάνθησαν έξ "διαφοράι" άμυγδαλής αί όποιαι ήσαν άπηλλαγμένοι τής άσθενείας. Έκ των δένδρων τούτων έλήφθησαν έμβόλια τά όποια ένεβολιάσθησαν επί ύποκειμένων πικραμυγδαλής εις τόν άγρόν του 'Ινστιτούτου προκειμένου να έξετασθή εις σχετικάς δοκιμάς ο βαθμός εύπαθείας τούτων εις τάς μολύνσεις, προς τόν σκοπόν έξευρέσεως άνθεκτικών "διαφορών" άμυγδαλής. Έξ άλλου, έγένοντο τεχνηταί μολύνσεις βερικοκκέας, ροδακινέας, άπιδέας, κερασέας και έλαίας προς διαπίστωσιν τής εύπαθείας αυτών εις τάς μολύνσεις του παθογόνου τής άμυγδαλής.

Είς προκαταρκτικώς δοκιμάς καταπολεμήσεως τής άσθενείας έγένοντο έπαλείψεις έλκων προσβεβλημένων κλάδων διά του σκευάσματος BACTICIN. Τά άποτελέσματα δέν υπήρξαν ένθαρρυντικά καθ' όσον καίτοι έπιτυγχάναται νέκρωσις των διογκωμένων ιστών των έλκων έν τούτοις τά εύρισκόμενα εις τήν περιφέρειαν αυτών βακτήρια δέν καταστρέφονται.

3. Βακτηριώσεις της ομάδος PSEUDOMONAS SYRINGAE

Διεξήχθη ταξινομητική μελέτη των κυριωτέρων βακτηρίων της φυλλοσφαίρας των εσπεριδοειδών τα όποια ανευρίσκονται συνήθως μετά του έπιφυτυκώς διαβιοούντος βακτηρίου PS. SYRINGAE. Είς τήν μελέτην αὐτήν ἐξητάσθησαν εἰ καλλιεργητικοί, φυσιολογικοί καί βιοχημικοί χαρακτήρες ὡς καί ἡ φυτοπαθογόνος ἱκανότης 114 ἀπομονώσεων βακτηρίων. Ἡ ἐργασία εἰρήσκειται ὑπὸ περάτωσιν.

4. AGROBACTERIUM TOMEFACIENS

Προσετέθησαν 15 νέαι ἀπομονώσεις εἰς τήν ὑφισταμένην συλλογήν τοῦ βακτηρίου ἐκ διαφόρων ξενιστῶν καί περιοχῶν. Ἐξετελέσθησαν πειράματα παθογενέσεως 49 ἀπομονώσεων τοῦ βακτηρίου ἐπὶ τομάτας, DATURA STRAMONIUM, χρυσαυθέμου καί ἀμπέλου. Ἐδοκιμάσθη ἕν νέον ἐκλεκτικὸν ὕλικόν ἀπομονώσεως τοῦ βακτηρίου ἐξ ὄγκων καί ἐδάφους ἀλλὰ μὲ εὐχὴ μέχρι τοῦδε ἀρκούντως ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

5. Θαλασσιὰ ὄγκων PSEUDOMONAS SAVASTANCI

Τήν Ἰουλίον 1969 ἐγένοντο δοκιμαί θεραπείας ὄγκων δι' ἐπαλείφους αὐτῶν διὰ τοῦ σπινιάσματος BACTICIN. Τά ληφθέντα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα φαίνονται ἀρκούντως ἐνθαρρυντικά.

Β. Περιοδεῖαι ἔλεγχου-διαγνώσεως

Ὁ κ. Π. Ψαλλίδας μετέβη πέντε φορές εἰς Κρήτην πρὸς παρακολούθησιν τῶν ἐκτελουμένων πειραμάτων ἐπὶ τῶν ἀσθενειῶν "Τσιλίκα μαράζι" τῆς ἀμπέλου καί τοῦ βακτηριακοῦ ἔλκους τῆς ἀμυγδαλῆς.

Ὁ κ. Χ. Παναγόπουλος κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1386/17.5.59 διαταγῆς τοῦ Μ.Φ.Ι. μετέβη εἰς Ἡράκλειον Κρήτης συνοδεύσας τὸν ἐκ Νοτίου Ἀφρικῆς φυτοπαθολόγον Δρ. F.N. MATTHEE εἰς ἐπίσκεψιν ἀμπελώνων τῆς περιοχῆς προσβεβλημένων ὑπὸ τῆς βακτηριώσεως "Τσιλίκα μαράζι" τῆς ἀμπέλου.

Κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἰνστιτούτου (ὑπ' ἀριθ. 1207/3.5.69) ὁ κ. Π. Ψαλλίδας μετέβη τὴν 3.5.69 εἰς Κορινθίαν πρὸς ἐπιτόπιον ἐξέτασιν περιπτώσεως ἀποξηράνσεως πρέμνων ἀμπέλου.

Κατόπιν σχετικής διαταγής του Υπουργείου Γεωργίας (υπ' αριθ. 288767/3407/30.5.69) ο κ. Χ. Παναγόπουλος μετέβη την 3.6.69 εις Νάξον προς εξέτασιν από απόψεως ασθενειών του Σποροπαραγωγικού Κέντρου γεωμήλων. Έξ άλλου, δι' έτέρας διαταγής του Υπουργείου Γεωργίας (υπ' αριθ. 307054/4314/9.7.69) ο κ. Π. Ψαλλίδας μετέβη εις περιοχήν Τριπόλεως προς εξέτασιν της φυτουγεινής καταστάσεως των φυτειών γεωμήλων του Κέντρου Σποροπαραγωγής.

Ο κ. Π. Ψαλλίδας, ως μέλος της επιτροπής ^{έλέγχου} ~~έξαμης~~ του εισαγομένου εκ του έξωτερικού πατατοσπόρου, μετέβη εις Έλευσίνα προς διενέργειαν φυτουγειονομικού έλέγχου εισαχθέντων φορτίων πατατοσπόρου.

Τέλος, έγινοντο αι διαγνώσεις πάντων των βακτηριολογικής φύσεως αποσταλέντων δειγμάτων φυτών και παρεσχέθησαν οδηγίαι καταπολεμήσεως.

Γ. Διαλέξεις και συσκέψεις

Ο κ. Παναγόπουλος, όρισθείς εκπαιδευτής της Σχολής Έφαρμογής Κτηνιατρικού Αρχηγείου Στρατού (Δ/γή Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 202140/210/7.1.1969), έδίδαξεν επί πέντε ώρας εις εκπαιδευομένους Μονίμους Κτηνιάτρους μέ θέμα: Ασθένειαι έναποθηκευμένων προϊόντων φυτικής προελεύσεως και μέτρα αντιμετώπισεως αυτών. Έξ άλλου ο κ. Παναγόπουλος ώμίλησεν επί των ασθενειών της τομάτας, εις τό όργανωθέν υπό του Υπ. Γεωργίας εις θήβας από 11-13/3.69, Σεμινάριον ένημερώσεως γεωπόνων εις θέματα καλλιεργείας κλπ. τομάτας διά βιομηχανοποίησιν (Δ/γή Υπ. Γεωργίας υπ' αριθ. 235359/3-3-69).

Τό Έργαστήριον (Χ. Παναγόπουλος και Π. Ψαλλίδας) μετέσχεν εις την Σύσκεψιν Προϊσταμένων Γραφείων Άμπελουργίας και Φυτοπαθολογίας Δ/νσεων Γεωργίας Νομών 1ης και 10ης Έπιθεωρήσεως διά την κατάρτισιν προγραμμάτων καταπολεμήσεως των έχθρων και ασθενειών των διαφόρων καλλιεργειών. Η Σύσκεψις αύτη έπραγματοποιήθη εις τό Μπενάκειον Φυτοπαθολογικόν Ίνστιτούτον από 17 έως 19.3.39.

Τήν 27/6/69 κατόπιν της υπ' αριθ. 2005/27.6.69 διαταγής του Ίνστιτούτου, ο κ. Π. Ψαλλίδας μετέβη εις Κρήτην και έλαβεν μέρος

είς τήν ὑπό τῆς Διευθύνσεως Γεωργίας Ἡρακλείου ὁργανωθεῖσαν σύ-
σκεψιν γεωπόνων εἰς Γεωργικόν Σχολεῖον Μεσσαράς, ἐπί θεμάτων ἀντι-
μεταπίσεως τῶν ἀσθενειῶν τῶν κηπωνιακῶν Κρήτης.

Δ. Συνέδρια

Ὁ κ. Χ. Παναγόπουλος παρηκολούθησεν τὸ συνελθόν ἀπὸ 8 ἕως 12/5/
1969 εἰς Ἀθήνας, ἕβδοσον Συνέδριον τοῦ F.A.O. ἐπὶ τῆς καταπολεμή-
σεως τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀσθενειῶν τῆς ἐλαίας. Οὗτος ἐπαρουσίασεν
ἐργασίαν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κ.κ. Χ. Γιαμβριά, καὶ Π. Ψαλλίδα
ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς βακτηριακῆς χλωρίδος τοῦ δάκου. Ἐπίσης ὁ κ.
Παναγόπουλος μετέχει εἰς τήν Ἐπιτροπὴν Ἐκδόσεως τῶν Χρονικῶν
τοῦ Ἰνστιτούτου.

Ε. Ἐπισκέψεις εἰδικῶν

Τὴν 19.5.69 ἐπεσκέφθη τὸ Ἐργαστήριον Βακτηριολογίας ὁ Δρ. F.
N. MATTHEE, φυτοβακτηριολόγος τοῦ ἐν Νοτίῳ Ἀφρικῇ FRUIT AND
FOOD TECHNOLOGY RESEARCH INSTITUTE, STELLENBOSCH, ἵνα ἐνημερωθῇ
ἐπὶ τῆς ἐκτελουμένης ἐρεῦνης τῆς βακτηριώσεως "Τσιλίμ μαράζι" τῆς
ἀμπέλου. Οὗτος ἐργάζεται ἐπὶ τῆς αἰτιολογίας τῆς λίαν παρομοίας
νόσου τῆς ἀμπέλου γνωστῆς ἐν Ν. Ἀφρικῇ ὡς VLAMSIEKTE.

Ἐξ ἄλλου, τὴν 2/9/69 ἐπεσκέφθη τὸ Ἐργαστήριον ὁ κ. J.M. YOUNG
βακτηριολόγος τοῦ ἐν Ν. Ζηλανδία, DEPARTMENT OF SCIENTIFIC AND
INDUSTRIAL RESEARCH, AUCKLAND.

ΣΤ. Δημοσιεύσεις

1. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ, Χ.Γ. Ἡ ἀσθένεια τῆς ἀμπέλου "Τσιλίμ μαράζι"
Περιγραφή ταύτης καὶ προσδιορισμὸς τοῦ παθογόνου αἰτίου
(XANTHOMONAS AMPELINA SP. NOV.) Χρον. Μπεννακείου Φυτοπαθ.
Ἰνστ. Ν.Σ. 9: 63-89, 1969
2. ΓΙΑΜΒΡΙΑ, Χ.Ν., ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ, Χ.Γ. καὶ ΨΑΛΛΙΔΑ, Π.Γ.
Προκαταρκτικὴ μελέτη ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς βακτηριακῆς χλω-
ρίδος τοῦ δάκου τῆς ἐλαίας (DACUS OLEAE GMELIN).
(Κατετέθη πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰ "Χρονικά τοῦ Μπεννακείου
Φυτοπαθολογικοῦ Ἰνστιτούτου" τὴν 14/6/1969).

3. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ

Είς τό 'Εργαστήριον τοῦτο ὑπάρχει μόνον εἰς 'Επιστήμων, ἡ δίς Μαρία Παντίδου, Προϊσταμένη τοῦ 'Εργαστηρίου, ἥτις κατά τό 1969 προέβη εἰς τήν ὀλοκλήρωσιν τῶν κάτωθι ἐργασιῶν:

1) FUNGI OF GREECE IV SPECIES OF UROMYCES AND PILEOLARIA εἰς τά NOTES ROYAL BOT. GARDEN EDINBOURGH 29(2), JUNE 1969 ὁμοῦ μετά τοῦ D.M. HENDERSON

2) ὑπεβλήθη πρός δημοσίευσιν εἰς τά NOTES τοῦ ROYAL BOT. GARDEN ἐργασία ἐν συνεργασία μετά τοῦ R. WATLING μία μελέτη ἐπί τῶν μυκορριζικῶν μυκήτων τῶν δασῶν τῆς 'Ελλάδος ὑπό τόν τίτλον
A CONTRIBUTION TO THE STUDY OF THE SUILLOIDEAE.

3) Ὁμοίως μία ἄλλη ἐργασία ἐν συνεργασία μετά τοῦ D.M. HENDERSON εἰς τά NOTES τοῦ ROYAL BOT. GARDEN ὑπό τόν τίτλον:
A NEW RUST FUNGUS ON MELITELLA.

4) Μία ἐργασία εἶναι ἔτοιμη πρός κατάθεσιν εἰς τά Χρονικά τοῦ Μπενανείου Φυτοπαθολογικοῦ 'Ινστιτούτου ὑπό τόν τίτλον:
Μύκητες τῆς 'Ελλάδος: II Σκωριάσεις ἐπί εἰδῶν τῶν EUPHORBIA-
CEAE.

'Η ἐργασία αὕτη εἶχεν ἀρχικῶς κατατεθῆ πρός δημοσίευσιν εἰς τό Γαλλικόν περιοδικόν UREDINEANA ἀλλά ἀπεσύρθη λόγω τοῦ ὅτι τό περιοδικόν τοῦτο ἀνέστειλε τήν ἔκδοσίν του λόγω οἰκονομικῶν δυσχερειῶν.

5) Μία ἄλλη ἐργασία εἶναι σχεδόν συμπληρωμένη πρός κατάθεσιν εἰς τά Χρονικά τοῦ Μπενανείου Φυτοπαθολογικοῦ 'Ινστιτούτου ὑπό τόν τίτλον:

Μύκητες τῆς 'Ελλάδος V Διάφορα γένη καί εἴδη σκωριάσεων.
'Εν συνεργασία μετά τοῦ D.M. HENDERSON.

'Η δίς Παντίδου μετέβη εἰς τόν Βοτανικόν Κήπον τοῦ 'Εδιμβούργου καί ἠργάσθη ἐπί δίμηνον εἰς θέματα συστηματικῆς Μυκητολογίας ἀφορῶντα τήν χλωρίδα τῆς 'Ελλάδος. 'Εκ τῆς συνεργασίας αὐτῆς μετά διαπρεπῶν μυκητολόγων ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω δημοσιεύσεων κατέστη δυνατόν νά προωθηθῆ σημαντικῶς ἡ μελέτη πολλῶν ἀθροισμάτων μυκήτων τά ὁποῖα ἔχουν ἰδιαιτέραν σημασίαν ἀπό φυτοπαθολογικῆς πλευρᾶς ἢ διά τὰς ἀναδασώσεις.

4. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

Τό ἐπιστημονικόν προσωπικόν τοῦ Ἐργαστηρίου κατά τό διαρρεῦσαν ἔτος 1969 ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ Προϊσταμένου αὐτοῦ κ. Κ.Δ.Χολέβα καί τοῦ Ἐπιμελητοῦ κ. Ν.Α.Γαβαλά. Ἐπίσης διά βοηθητικᾶς ἐργασίας ἐχρησιμοποιήθη μερικῶς εἰς τῶν τριῶν παρασκευαστῶν τοῦ Τμήματος κ. Ι. Μουστάκας.

Αἱ ἐκτελεσθεῖσαι ἐργασίαι κατά τήν διάρκειαν τοῦ 1969 ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

1. Πειράματα θεραπείας τροφοπενίας μαγνησίου τῶν ἐσπεριδοειδῶν

Τά πειράματα ταῦτα ἐξετελέσθησαν ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ προγράμματος τοῦ Ἐργαστηρίου διά τόν ἔλεγχον τῆς ἀποτελεσματικότητος διαφόρων μεθόδων ἀντιμετωπίσεως τροφοπενιῶν αἵτινες ἀποτελοῦν προβλήματα εἰς τήν παραγωγήν εἰς διάφορα διαμερίσματα τῆς χώρας. Τά ἐν λόγω πειράματα περιλαμβάνουν δύο ὀπωρῶνας, ἐξ 60 δένδρων πορτοκαλέας ἕκαστος, εἰς Πλατανιά καί Βρύσες Χανίων Κρήτης. Οἱ ὀπωρῶνες ἐδέχθησαν κατ' ἔτος τρεῖς ψεκασμούς ἀνά μηνιαῖα διαστήματα ἐπί τρία συνεχῆ ἔτη διά διαλυμάτων νιτρικοῦ μαγνησίου (0,5% καί 1%) καί θειικοῦ μαγνησίου (1% καί 2%). Τό νιτρικόν μαγνήσιον ὑπῆρξεν ἀποτελεσματικώτερον τοῦ θειικοῦ μαγνησίου. Κατά τό διαρρεῦσαν ἔτος οἱ πειραματικοί ὀπωρῶνες δέν ἐφεκᾶσθησαν δι' ἀλάτων μαγνησίου ἀλλά δι' ἐξετάσεως τῶν μακροσκοπικῶν συμπτωμάτων καί ἀναλύσεως φύλλων παρηκολουθήθη ἡ ἐπίδρασις τῶν κατά τά προηγούμενα ἔτη γενομένων θεραπευτικῶν ψεκασμῶν.

2. Αἰτιολογία ἀνωμαλιῶν εἰς λεμόνια περιοχῆς Αἰγιαλείας

Κατά τά τελευταῖα ἔτη εἰς τήν ὡς ἄνω περιοχὴν παρατηροῦνται ἀνωμαλῖαι εἰς τήν μορφολογίαν καί ὠρίμασιν τῶν λεμονίων αἵτινες μειώνουν τήν ἐμπορικὴν ἀξίαν φρούτων καί ὡς ἐκ τούτου προκαλοῦν σοβαράς ἀνησυχίας εἰς τοὺς παραγωγούς καί τήν τοπικὴν γεωργικὴν ὑπηρεσίαν. Τό αἷτιον τῶν ἀνωμαλιῶν τούτων παραμένει εἰσέτι ἄγνωστον, προκαταρκτικαί ὅμως παρατηρήσεις εἰς τήν περιοχὴν δεικνύουν ὅτι αὗται ὀφείλονται μᾶλλον εἰς ἀνεπαρκῆ ἐφοδιασμόν τῶν δένδρων διά Καλίου.

Δυστυχῶς κατά τό τρέχον ἔτος δέν κατέστη δυνατόν νά ὀλοκληρωθῇ ἡ προγραμματισθεῖσα ἐκτεταμένη ἐξέτασις τῶν ὀπωρῶνων τῆς περιοχῆς ἀπό πλευρᾶς θρέψεως. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τήν μὴ ἔγκαιρον

παραλαβήν τοῦ ὀργάνου φλογοφωτομετρίας τό ὅποῖον θά ἐπέτρεπεν τήν ἀνάλυσιν μεγάλου ἀριθμοῦ δειγμάτων φύλλων. Ἡ ἐξέτασις αὕτη θά πραγματοποιηθῆ τό προσεχές ἔτος.

3. Κομμίωσις πορτοκαλίων

Εἰς πολλάς περιοχάς τῆς Ἑλλάδος τά πορτοκάλια ἐμφανίζουν ἀποθέσεις κόμμεος εἰς τόν φλοιόν αὐτῶν συνεπεία τῶν ὁποίων πίπτουν προῶρως καί ἔχουν μειωμένην ἐμπορικὴν ἀξίαν. Ἡ ἀνωμαλία αὕτη εἶναι δυνατόν νά ὀφείλεται εἰς τροφοπενίαν βορίου ἢ εἰς τήν γνωστήν ὡς "IMPIETRATURA" ἴωσιν. Πρὸς διάγνωσιν τοῦ αἰτίου τῆς ἐν λόγῳ περιπτώσεως ἤρχισεν ἀπό τοῦ τρέχοντος ἔτους σχετικὴ ἔρευνα εἰς τό Ἔργαστήριον μὴ Παρασιτικῶν ἀσθενειῶν. Πρὸς τοῦτο ἀπεστάλη πολυγραφημένον ἐρωτηματολόγιον μέ λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν συμπτωμάτων τῆς ἀσθενείας καί φωτογραφίας εἰς γεωργικὰς ὑπηρεσίας αἵτινες ἀπήντησαν σχετικῶς μέ τήν ἐμφάνισιν ταύτης εἰς τὰς περιοχάς των. Ἐπίσης διενεργήθη δοκιμαστικὴ χορήγησις βορίου εἰς τήν περιοχὴν Ἀγρινίου ἔνθα ἡ ἀνωμαλία ἐσημειώθη ὑπὸ ἰδιαιτέραν ἔντασιν. Ἡ χορήγησις αὕτη δέν φαίνεται νά ἦτο ἀποτελεσματικὴ δεδομένου ὅτι τά δένδρα πορτοκαλέας ἐνεφάνισαν συμπτώματα εἰς τοὺς καρπούς ἐκ νέου. Πάντως εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως συνεχισθοῦν αἱ παρατηρήσεις καί κατὰ τό προσεχές ἔτος, πρὸς διευκρίνισιν τοῦ ρόλου τοῦ βορίου εἰς τήν ἐκδήλωσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀσθενείας, ἰδιαιτέρως μάλιστα εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας εἰς τὰς ὁποίας διαπιστοῦται σχετικῶς χαμηλόν ἐπίπεδον βορίου εἰς τὰ φύλλα τῶν ἀσθενῶν δένδρων.

4. Αἷτια καί ἀντιμετώπισις πικρᾶς κηλιδώσεως τῶν μήλων

Λόγῳ τῶν μεγάλων ζημιῶν αἵτινες προκαλοῦνται κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἐν λόγῳ παθήσεως ἤδη ἀπό τοῦ τρέχοντος ἔτους ἀνελήφθη σχετικὴ ἔρευνα ἐπὶ τῶν παραγόντων οἵτινες εὐνοοῦν τήν ἐκδήλωσιν ταύτης εἰς διάφορους περιοχάς καί τρόπον ἀντιμετωπίσεως ταύτης.

Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθησαν ^{οἰσθολοῦθοι} δύο πειραματικοὶ μηλεῶνες:

1. Πειραματικὸς μηλεὼν Τριπόλεως: Οὗτος εὐρίσκεται εἰς Ἀγιωργίτικα Τριπόλεως καί ἀνήκει εἰς τόν παραγωγόν Στυλ. Διαμαντόπουλον. Περιλαμβάνει 32 δένδρα μηλέας (RENETTE) εἰς 8 τυχαιοποιημένας ὁμάδας ἐκ 4 δένδρων. Τέσσαρες ὁμάδες ἐφεκᾶσθησαν διὰ διαλύματος νιτρικοῦ ἀσβεστίου (1275 P.P.M. Ca) καί αἱ ἕτεραι τρεῖς ἀφέθησαν μάρτυρες. Ἐγένοντο τρεῖς διαδοχικοὶ ψεκασμοὶ ἀνά 10 ἡμέρα περίπου διαστήματα τόν τελευταῖον μῆνα πρό τῆς συγκομιδῆς.

2. Πειραματικός μηλεών Βεροίας: Ούτος εύρίσκεται είς περιοχήν Τριποτάμου καί Κομνηνεύ Βεροίας είς θέσιν Καλογρηά, καί άνήκει είς τόν παραγωγόν κ. Σωτ. Τατέλαν. Τά δένδρα είναι ποικιλίας Στάρμιν. Είς τοϋτον έκτελοϋνται 3 έπεμβάσεις ήτοι διά νιτρικοϋ άσβεστίου, χλωριούχου άσβεστίου καί άνευ χορηγήσεως άσβεστίου. Τά άλατα χρησιμοποιοϋνται είς πυκνότητας ίσοδυνάμους ώς πρός άσβέστιον (1275 P.P.M.Οα) Έκάστη έπέμβασις γίνεται είς δύο δένδρα (PLOT) καί έπαναλαμβάνεται έπτάνκις είς έπτά τυχαιοποιημένας ομάδας (RANDOMIZED BLOCKS). Έγένοντο τρεΐς διαδοχικοί φεικασμοί ανά 10ήμερα περίπου διαστήματα κατά τόν τελευταϊον μήνα πρό τής συγκομιδής.

Είς τούς ώς άνω πειραματικούς έξετάζεται ή επίδρασις επί τής φεικασμωφάνισης τής κηλιδώσεως είς τά φυγεΐα έν συσχετισμῶ μέ τήν άπορρόφησιν άσβεστίου υπό τών δένδρων (Φυλλοδιαγνωστική).

Τά έπιτευχθέντα μέχρι τοϋδε άποτελέσματα δεικνϋουν ότι οί φεικασμοί άσβεστίου περιώρισαν τήν έκδήλωσιν τής άσθeneίας κατά τήν άποθήκευσιν τών καρπών. Τό πείραμα θά συνεχισθῆ καί κατά τό προσεχές έτος.

5. Έπίδρασις χηλικῶν ένώσεων σιδήρου επί τής θρέψεως τοϋ φυτοϋ είς μαγγάνιον.

Πειραματική έργασία επί τοϋ θέματος τούτου δέν κατέστη δυνατόν νά αρχίση κατά τό τρέχον έτος λόγω τοϋ έξαιρετικοϋ φόρτου έργασίας τοϋ έργαστηρίου διά εξέτασιν δειγμάτων. Προβλέπεται όμως ή προώθησις τής μελέτης ταύτης κατά τό προσεχές έτος.

6. Μελέτη τροφοπενιῶν έλαίας

Συνεπληρώθη πειραματική έργασία διεξαχθεΐσα έν τῷ 'Ινστιτοϋτώ επί τής τοξικότητος βορίου είς τήν έλαϊαν είς τήν όποϊαν έμελετήθησαν τά μακροσκοπικά συμπτώματα καί καθωρίσθησαν επίπεδα βορίου είς τά φύλλα έν σχέσει μέ τήν έκδήλωσιν τής τοξικότητος. Έπίσης έξητάσθη μεγάλος αριθμός δειγμάτων φύλλων έλαίας έκ διαφόρων διαμερισμάτων τής χώρας, πρός τόν σκοπόν διαγνώσεως διαταραχῶν τής άνοργάνου θρέψεως τών έλαιοδένδρων.

7. Έπίδρασις ζιζανιοκτόνων επί τής θρέψεως τῶν φυτῶν.

Έγένετο άνάπτυξις φυτῶν φασιόλου είς συνθετικά θρεπτικά διαλύματα καί έξητάσθη ή επίδρασις ζιζανιοκτόνων τής ομάδος τῶν παραγῶγων τής οϋρίας επί τής άπορροφήσεως τοϋ μαγγανίου. Τά έν λόγω

ζιζανιοκτόνα ηΰξησαν τήν άπορρόφη^{σιν} τοϋ μαγγανίου υπό τών φυτῶν, λόγω δέ τῆς ιδιαιτέρας σημασίας τοϋ θέματος τούτου τόσον από πρακτικής ὅσον καί θεωρητικῆς πλευρᾶς ἡ μελέτη θά συνεχισθῆ καί κατά τό προσεχές ἔτος.

θ. Ἐξέτασις δειγμάτων ἀσθενῶν φυτῶν.

Ἐξαιρετικῶς κατά τό τρέχον ἔτος τό ἐργαστήριον ἐδέχθη μέγαν ἀριθμόν δειγμάτων πρός εξέτασιν. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τήν εὐρεΐαν διάδοσιν τῶν προβλημάτων ἐκ διαταραχῶν τῆς ἀνοργάνου θρέψεως τῶν φυτῶν (τροφοπενία, τοξικότητες) ἢ ιδιαιτέρα σημασία τῶν ὀπίων διά τήν παραγωγήν τῆς χώρας μας ἐπεσημάνθη καί ἤρχισεν ἡ ἀντιμετώπισις αὐτῶν, τό πρῶτον εἰς τό Μπενάκειον Φυτοπαθολογικόν Ἰνστιτουτον.

Αἱ διαγνώσεις ἐγένοντο ἐπί τῆ βάσει τῶν μακροσκοπικῶν συμπτωμάτων καί τῶν ἀποτελεσμάτων ἀναλύσεως φυτικῶν ἰστῶν (κυρίως φύλλων). Δέον νά σημειωθῆ ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἀναλυθέντων δειγμάτων ὑπολείπεται κατά πολύ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν λόγω ἐλλείψεως τοϋ καταλλήλου ἐργαστηριακοῦ ἐξοπλισμοῦ καί τοϋ ἀπαραιτήτου προσωπικοῦ.

Αἱ ἐξετασθεῖσαι περιπτώσεις ἀσθενῶν φυτῶν καί αἱ γενόμεναι ἀναλύσεις δίδονται εἰς τούς ἀκολουθοῦς πίνακας.

ΠΙΝΑΞ ΕΞΕΤΑΣΘΕΙΣΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1968

Καλλιέργεια	Τροφοπενία									Τοξικότητες				Λοιπὰ μή παρασιτικά	Διάφορα	Ἐγγράφως	Προφιλῶς	Συνολικῶς
	N	P	K	Ca	Mg	Fe	Mn	Zn	B	Cl	B	Cu	Mn					
Ἐσπεριδοειδῆ	11		6		16	19	1	15	2	5				23	15	33	80	113
Ἐλαία	7	1	18						22	1				7	8	34	30	64
Μηλοειδῆ	2			7	2	11		15					4	12	11	33	31	64
Πυρηνόκαρπα	1					18		2						9	13	28	15	43
Ἄμπελος	-		1		2	7						1		15	17	35	8	43
Διάφ. Καρποφόρα	2									1				4	2	9	-	9
Λαχανικά				8	1	1				2				16	9	40	-	40
Σιτηρά										1				-	-	-	-	-
Καλλωπιστικά								2		1				23	1	5	20	25
Διάφορα		1										1	8	5	16	26	4	30
Σύνολον	23	2	25	15	21	56	3	32	24	10	1	1	14	114	92	243	188	431

ΠΙΝΑΞ ΑΝΑΛΥΘΕΝΤΩΝ ΔΕΙΓΜΑΤΩΝ

	N	P	K	Ca	Mg	Mn	B	Cl
Έσπεριδοειδή	16	9	64	2	306	3	37	5
Έλαιά	19	10	34	4			190	4
Μηλοειδή	7	2	8	8	8	7	4	1
Πυρηνόκαρπα	4	3	4		2	7	5	1
" Αμπελος			9		10	6	9	7
Λαχανικά			2	3	5	44	2	3
Σιτηρά						1		
Διάφορα	8	5	20	9	17	26	32	17
" Υδωρ	-	-	-	-	-	-	-	5
Σύνολον	54	29	141	26	348	94	279	43

Σύνολον αναλύσεων 1014

8. Περιοδεΐται καί έπισκέψεις

Αί πραγματοποιηθεΐσαι μετακινήσεις τών έπιστημόνων του Έργαστηρίου έχουν ως ακολούθως:

Πίναξ περιοδειών κατά τό 1969

Περιοχή	Διάρκεια ήμεραι	Σκοπός μετακινήσεως	Μεταβάν Προσωπικόν	Διαταγαί Μ.Φ.Ι.
Σύνδος	3	Σύσκεψις Ένστ. Βάμβακος	Κ.Χολέβας	84/14.1.69
"	2	" " "	"	262/30.1.69
Πάτραι	3	" Φυτοπαθ. Σταθ. Πατρών	"	313/3.2.69
Κέρκυρα	2	Ζημία έσπεριδοειδών	"	790/19.3.69
Καμάρι Κορινθίας	1	" Βερυκοκκεών	"	1106/23.3.69
Αλιάρτος	1	" Τομάτας	"	1695/10.6.69
Λαμία	2	Έξέτισις Πειραμ. Βαμβακοφυτειών	"	2330/22.7.69
Βέροια	2	Πείραμα πικρής κηλιδώσεως	"	2449/28.7.69
"	3	" " "	"	2591/9.8.69
Τρίπολις	1	" " "	Κ.Χολέβας Ν.Γαβαλάς	2706/19.8.69 2708/19.8.69
Βέροια	3	" " "	Κ.Χολέβας Ν.Γαβαλάς	2740/23.8.69 2739/23.8.69

././.

Συνέχεια

Περιοχή	Διάρκεια ημερ.	Σκοπός μετακινήσεως	Μεταβάν Προσωπικόν	Διαταγαί Μ.Φ.Ι.
Τρίπολις	2	Πείραμα πικράς κηλιδώσεως	Κ.Χολέβας Ν.Γαβαλάς	2953/10.9.69 2952/10.9.69
Βέροια	4	" " " καί έξέτασις άσθνεύας ροδακινεύας	Κ.Χολέβας Ν.Γαβαλάς	2996/13.9.69 2995/13.9.69
Χανιά	3	Πείραμα τροφ.μαγνησίου πορτοκαλέας	Κ.Χολέβας	3102/23.9.69
Θεσσαλονίκη	5	Σύσκεψις 'Υπ.Γεωργίας	"	3514/29.10.69
'Αγρίνιον	2	'Εξέτασις άποτελεσμάτων χορηγήσεως βορίου είς πορτ.	"	3583/4.11.69
Τρίπολις	3	Σύσκεψις 'Επιθ.Γεωργίας	Ν.Γαβαλάς	544/26.2.69
Δροσιά Χαλκίδος	1	'Εξέτασις άσθνεύας πορτοκ.	"	1068/22.4.69
Λάρισαν	2	'Εξέτασις άσθνεύων άμυγα- λής, άπιδέας, άμπέλου ρο- δακινεύας	"	1962/26.6.69
'Αγρίνιον	3	'Εξέτασις καπνοφυτειών (τοξικότης Μη)	"	2155/9.7.69
Τρίπολις	2	'Επιλογή πειραματικοῦ πικράς κηλιδώσεως μήλων	"	2289/19.7.69
Τρίπολις	2	Ψεκασμός διά πικράν κη- λίδωσιν	"	2582/9.8.69
Δροσιά Χαλκίδος	1	'Εξέτασις άσθνεύας πορ- τοκαλέας	"	2707/19.8.69
Χαλκίς	1	'Εξέτασις άσθνεύας ρο- δακινεύας	"	2802/30.8.69
Βέροιαν	3	'Εξέτασις άσθνεύας ρο- δακινεύας	"	3079/20.9.69
Τρίπολις καί "Αστρος	2	'Εξέτασις άποτελεσμάτων ψεκασμοῦ διά πικράν κη- λίδωσιν μήλων. 'Εξέτασις έλαιοδένδρων περιοχής "Αστρους	καί Ι. Μουσακάς	3686/12.11.69

Πίναξ έπισκέψεων κατά τό 1969

Θέσις ✓	Παραγωγός	Σκοπός	'Επισκέψεως	Μεταβάν Προσωπικόν	'Ημερομηνία
1.Μαραθών	Τοπ.Γεωπόνος	Ζημΐαι	'Αμπέλου-'	Κ.Χολέβας	7.5.69
2.Κηφισιά	Πεσμαζόγλου Ι.	"	Καλλωπιστικῶν	"	22.5.69
3.Ν'Ερυθραία	Λῶλος Γ.	"	Πευκῶν	"	5.6.69
4.Κόρινθος	Σταθόπουλος	"	'Εσπεριδῶειδῶν	"	12.6.69
5.Κηφισιά	Γεωργιτσέα	"	Καλλωπιστικῶν	"	10.7.69
6.Μπογιάτι	Παπανδρέου	"	Φυστικιᾶς	"	8.8.69
7.Σούνιον	Χρυσικός	"	"	"	12.8.69
8.Χασιά	Λουλουδάκης	"	'Οπωροφόρων	"	5.11.69
9.Ψυχικό	-	"	"	"	18.8.69
10.Χαλάνδρι	Κυβερνήτης	"	'Αμυγδαλῆς	Ν.Γαβαλᾶς	20.4.69
11.Βαρυμπόπη	'Υπ/τῆς ΑΤΕ	"	'Οπωροφόρων	"	20.6.69
12.Τράχωνες	Γερουλᾶνος	"	Καλλωπιστικῶν	"	5.11.69
13.Σταμάτα	Γκρέγκι	"	Καρποφόρων-Λαχανικῶν	Κ.Χολέβας	5.10.69
14.Κηφισιά	-	"	Γαρυφάλων	"	20.11.69
15.Κηφισιά	Μαυρογορδᾶτος	"	Καλλωπιστικῶν	"	25.6.69

'Εκ τῶν ἄνωτέρω συνάγεται ὅτι τό προσωπικόν τοῦ 'Εργαστηρίου ἀ-
πησχολήθη ἐπί 69 ἡμέρας εἰς ἐντός ἔδρας μετακινήσεις καί ἐπραγματο-
ποίησεν 15 ἐπισκέψεις δι' ἐπιτοπίαν ἐξέτασιν ἀσθενῶν φυτῶν.

9. Συσκέψεις-'Επιτροπαί

Κατά τήν διάρκειαν τοῦ 1969 τό Μπενάκειον Φυτοπαθολογικόν 'Ιν-
στιτοῦτον μετέσχεν διά ἐπιστημόνων τοῦ 'Εργαστηρίου εἰς τάς ἀκο-
λούθους συσκέψεις τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας:

1) Κ.Δ. Χολέβας:

Εἰς Διεύθυνσιν Φυτοπαθολογίας 'Υπουργείου Γεωργίας τήν 4.1.69
ἐπί τῶν αἰτίων διαπιστωθεισῶν ὁσμῶν εἰς ἐξαγωγένας σταφυλάς.

2) Κ.Δ. Χολέβας:

Εἰς 'Ινστιτοῦτον Βάμβακος Σίνδου εἰά καταρτισμόν προγράμματος
τοῦ 'Ινστιτούτου πρὸς ἀντιμετώπισιν ἀσθενειῶν βάμβακος ἀπό 14.1.69
ἕως 16.1.69 καί ἀπό 30.1.69-31.1.69.

3) Κ.Δ. Χολέβας:

Είς Α.Τ.Ε. επί τῶν πορισμάτων ἐκ πειραματικῶν ἐργασιῶν χρησιμοποιήσεως ἰχνοστοιχείων.

Διήμερος

Σχ. Δ/γή Ὑπ. Γεωργίας: 223692/520/119/6.2.69

4) Κ.Δ.Χολέβας:

Είς Φυτοπαθολογικόν Σταθμόν Πατρῶν ἀπό 3-4/2/69 ἐπί τῆς κατάρτισεως προγραμμάτων προστασίας φυτῶν ἐκ φυτοπαρασίτων.

Σχ. Δ/γή Ὑπ. Γεωργίας 217668/1888/29.1.69

5) Ν.Α. Γαβαλάς

Είς Τρίπολιν ἀπό 28.2.69-1.3.69 ὡς ἄνω

6) Κ.Δ. Χολέβας καί Ν.Α. Γαβαλάς

Είς Μ.Φ.Ι. ἀπό 17-18/3/69, ὡς ἄνω

7) Κ.Δ. Χολέβας

Είς Θεσσαλονίκην διά τήν κατάρτισην προγράμματος ἐρεῦνης λιπάνσεως καλλιεργειῶν ἀπό 29.10.69-2.11.69

Σχ. Δ/γή Μ.Φ.Ι. 3514/29.10.69

8) Κ.Δ. Χολέβας

Μετέσχευεν εἰς τρεῖς ἐπιτροπὰς Ἐμπειρογνομόνων τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου διά προμήθειαν ἐπιστημονικῶν Ὀργάνων Σταθμῶν Ἐρεῦνης τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

(Σχ. ἔγγρ. Ὑπ. Γεωργίας: 122207/3930/9.9.69, 122974/4045/10.9.69, 124002/4184/18.9.69).

Τέλος δέον νά προστεθῇ ἐνταῦθα καί ἡ συμμετοχή τοῦ κ.Χολέβα εἰς τὰς ἐξῆς Ἐπιτροπὰς τοῦ Ἰνστιτούτου:

α) Συντάξεως "Χρονικῶν" 2) Προμηθείας Ὀργάνων καί γ) Συντάξεως κανονισμοῦ Δημοσιεύσεως ἄρθρων εἰς τὰ Χρονικά τοῦ Μ.Φ.Ι.

10. Συνέδρια

Ὁ κ. Κ.Δ. Χολέβας παρακολούθησεν τό 8ον Συνέδριον τοῦ FAO ἐπί τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐλαίας, συνελθόν εἰς Ἀθήνας ἀπό 8-12 Μαΐου 1969 καί ἐπραγματοποίησεν σχετικὴν ἀνακοίνωσιν

11. Δημοσιεύσεις

a) Demetriades, S.D. and Holevas, C.D., 1969. - Toxic effects of boron on olive tree. 8th F.A.O. Meeting on the Control of olive Pests, May 8-12, 1969, Athens, Greece.

b) Gavalas, N.A. 1969. - Symptoms of stem pitting on peach trees in Greece (Submitted for publication in Plant Disease Reporter).

γ) "Έντυπος οδηγία υπό τόν τίτλον "Ήρά κορυφή τής τομάτας".

12. Προμήθειαι Έργαστηριακοῦ ὕλικου

α) Βιβλία. Παρηγγέλθησαν καί παρελήφθησαν 9 βιβλία διά τό Έργαστήριον καθώς επίσης διάφορα μικροφίλμ.

β) Συσκευαί: Παρελήφθησαν καί έτέθησαν είς λειτουργίαν τά κάτωθι ὄργανα:

1. Φασματόμετρον UNICAM SP 600
2. Φλογοφωτόμετρον COLEMAN Φίλτρων τύπου 21
3. Ύδρόλουτρον-άνακινητήρ
4. Ήλεκτρική θερμαινομένη έστία καύσεως KJELDAHL.
5. Τέσσαρες συσκευαί άποστάξεως μικροποσοτήτων άμμωνίας τύπου MARKHAM.
6. Θερμαντική πλάξ-μαγνητικός άναδευτήρ
7. Άεροσυμπιεστής
8. Δύο μικραί άεραντλίαι.

13. Έγκαταστάσεις

Κατεσκευάσθησαν τρεῖς μεταλλικαί βάσεις μέ έξάρτησιν φωτισμοῦ διά τήν ανάπτυξιν φυτῶν είς κλειστόν χῶρον. Αἱ βάσεις αὗται ἦσαν λίαν άπαραίτητοι διά τό Έργαστήριον καί θά έπιτρέφουν τήν έκτέλεσιν πειραματικῶν έργασιῶν άίτινες μέχρι σήμερα λόγω τής τοιαύτης έλλείψεως δέν ἦτο δυνατόν νά έκτελεσθοῦν. Αἱ έν λόγω βάσεις έτοποθετήθησαν είς τόν ίσόγειον χῶρον τοῦ κτιρίου τοῦ παλαιοῦ Χημείου ὅστις μάλιστα καταλλήλως κλιματιζόμενος θά άξιοποιηθῆ, χρησιμοποιοῦμενος διά τήν ανάπτυξιν φυτῶν.

14. Έξάσκησις Φοιτητῶν

Κατά τήν διάρκειαν τοῦ θέρους ἠργάσθησαν είς τό Έργαστήριον έκ περιτροπῆς 4 φοιτηταί τοῦ 3ου έτους σπουδῶν τής Γεωπονικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης.

15. Έπισκέψεις Ξένων Είδικῶν

α) Ὁ καθηγητής κ. HARTMAN έπεσκέφθη κατ'έπανάληψιν τό Έργαστήριον καί είς τήν συνταχθεῖσαν ὑπ'αὐτοῦ έκθεσιν διά τήν ὀργάνωσιν τής Δενδροκομικῆς έρεύνης τής Έλλάδος έκφράζεται

εύμενέστατα διά τήν συντελεσθεῖσαν ἐργασίαν, συνιστᾶ δέ τήν περαιτέρω χρησιμοποίησιν τοῦ Ἰνστιτούτου ἐν γένει ὡς πυρῆνα διά τήν ὀργάνωσιν τοῦ Κέντρου τῆς δενδροκομικῆς ἐρεῦνης.

β) Ὁμάς ξένων εἰδικῶν Ἐπιστημόνων τοῦ Ο.Η.Ε. ἐργαζομένη εἰς τό Ἰνστιτούτον Δασικῶν Ἐρευνῶν Κουπονίων συνειργάσθη κατ'ἐπανάληψιν μετά τοῦ Ἐργαστηρίου εἰς θέματα ἀναλύσεως δειγμάτων φύλλων.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΤΟΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ
ΕΤΟΣ 1969

Πίναξ Ἀντιμειμένων Ἐρεῦνης

Ἐργαστήριον	Προσωπικόν	
ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	2	1) Βλάστησις ὠσπορίων PHYTOPHTHO RA 2) Κορυφοξήρα Ἐσπεριδοειδῶν 3) Συστηματική παθογόνων Φυκομυκήτων 4) Ἀντοχή πιστακίας εἰς προσβολάς PHYTOPHTHORA 5) Καταπολέμησις Κυκλοκονίου 6) Ἐξέτασις δειγμάτων
ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ	2	1) Βακτηρίωσις Τσιλίικ μαράζι τῆς 'Αμπέλου 2) Βακτηριακόν ἔλκος Ἄμυγδαλῆς 3) Βακτηριώσεις PSEUDOMONAS SYRINGAE 4) AGROBACTERIUM TUMEFACIENS 5) Ἐξέτασις δειγμάτων
ΣΥΣΤ. ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	1	1) Μύκητες τῆς Ἑλλάδος: Εἶδη UROMYCES 2) " " " Μυκορριζικοί μύκητες 3) " " " Νέον εἶδος ἐ- πί MELITELLA 4) " " " Σκωριάσεις ἐ- πί EUPHORBIA - CEAE 5) " " " Διάφορα γένη καί εἶδη σκωριάσεων.

(Συνέχεια)

Εργαστήριο

Προσωπικόν

ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ

2

- 1) Θεραπεία Τροφοπενίας μαγνησίου
'Εσπεριδοειδών
- 2) Αίτιολογία άνωμαλιών είς Λεμόνια
Αίγιαλείας
- 3) Κομμώσεις Πορτοκαλιών
- 4) Πικρά κηλίδωσις τών μήλων
- 5) Χηλικάί ένώσεις σιδήρου καί τρο-
φοπενία μαγγανίου
- 6) Τροφοπενίαί έλαίας
- 7) Επίδρασις ζιζανιοκτόνων επί τής
άπορροήσεως άνοργάνων άλάτων.
- 8) Έξέτασις δειγμάτων- 'Ανάλυσις
φυτ. ίστών.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟΝ

3

- 1) Παρασκευή ύλικών
- 2) Καθαρισμός σκευών
- 3) Έργαστηριακή άπασχόλησις

Πίναξ έγγραφων άπαντήσεων είς έξετασθέντα δείγματα

<u>Εργαστήριο</u>	<u>Προσωπικόν</u>	<u>Αριθμός έγγραφων άπαντήσεων</u>
ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	2	327
ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ *	2	18
ΣΥΣΤ. ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	1	-
ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	2	243

* 'Ο Βοηθός του Έργαστηρίου τούτου κ. Π. Ψαλλίδας μετέχει μονί-
μως είς τούς Φυτοϋγειονομικούς έλέγχους του είσαγομένου πατατο-
σπόρου υπό του Έπ. Γεωργίας, άναπληρούμενος υπό τής κας "Ηβης
Κουγέα.

Πίναξ έκτός έδρας μετακινήσεων του Προσωπικού

Εργαστήριο	Προσωπικόν	Αριθ. ήμερών μετακινήσεων		
		Πειράματα	Έπηρεσία	Σύνολον
ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	2	65	3	68
ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ	2	11	9	20
ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	1	60 (είς έξωτερικόν)	-	60
ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ	2	34	35	69

Εἰς τὰς ὡς ἄνω μετακινήσεις δέον νά προστεθοῦν καί αἱ γενόμε-
ναι ἐπισκέψεις ἐπιστημόνων τοῦ Τμήματος διά ἐπιτόπιον ἐξέτασιν ἀσθε-
νῶν φυτῶν. Αὗται εἶναι 16 ἐπισκέψεις διά τό μυκητολογικόν ἐργαστή-
ριον καί 15 διά τό ἐργαστήριον μή παρασιτικῶν ἀσθενειῶν.

Πίναξ Δημοσιευμάτων

<u>Ἐργαστήριον</u>	Προσωπικόν	<u>Ἀριθμός Δημοσιευμάτων</u>
ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	3	4
ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ	2	2
ΣΥΣΤ.ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	1	5
ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ		
ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	2	3

Πίναξ ἀριθμοῦ Διαλέξεων, Συσκέψεων, Συνεδρίων

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ	ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	2
"	ΒΑΚΤΗΡΙΟΛΟΓΙΑΣ	9
"	ΣΥΣΤ.ΜΥΚΗΤΟΛΟΓΙΑΣ	-
"	ΜΗ ΠΑΡΑΣΙΤΙΚΩΝ	
	ΑΣΘΕΝΕΙΩΝ	9

Πίναξ Προμηθειῶν Τμήματος

	<u>Ὀργανα</u>	<u>Βιβλία</u>
Ἀριθμός	9	36*
Ἀξία Δρχ.	120.000.-	
ΥΠΟΤΡΟΦΙΑΙ		3
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ		7
ΕΞΑΣΚΗΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ		5
ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ		5

* Διά προμήθειαν Περιοδικῶν, Ἀνατύπων καί MICROFILMS ἴδε
ἔκθεσιν Βιβλιοθηκαρίου τοῦ Ἰνστιτούτου.